2025. november

Trubnik

XII. évf. 11. szám

KÜRTÖS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Temetőnk

A temető minden évszakban hordja, viseli, a maga zord, de szép méltóságát. A szépség nagyon fontos, hogy ellensúlyozza a bánatot. Az ősz nagyon összestimmel az elmúlás folyamatával. November jöttével pont a közepén vagyunk annak a múló, pusztuló, meghaló sok eseménynek. Millió és millió levél és növény tűnik el és semmisül meg.

A természet azonban okosan gazdálkodik nyári javaival. Az a sok létét vesztett növény már új életeknek lesz segítője a tavaszi kikeletkor.

A legtöbb csak egynyári létezést kapott és alighogy kifejlődik máris az elmúlás fenyegeti. Ilyenkor mi emberek is sokat foglalkozunk a létezés megszűnésével, mert a mi életünk is véges és nagyon rövidke! Míg azok a hideg érzéstelen csillagok millió évet élnek, mi a melegszívű, érző emberek csak a töredékét. Itt bizony valami hiba csúszott a teremtés csodálatos művébe, valami leértékelést, lefokozást érzünk. Sajnos reklamálásnak helye nincs. A temetőnk, ahol őseink vannak eltemetve, bizony, nagyon nagy súllyal bír, nagyon felmagasztalódik ezáltal. Vonzást is gyakorol ránk, még idegen országból is képes hazacsalogatni a már határon túl élőket is.

Mivel már kezdek idősödni. Az idősödés egyik szükséges velejáróját a nosztalgiázást tartom. Ilyenkor viszont azok az események vetődnek fel bennem, amiket még nem élhettem meg, csak szüleimtől és nagyszüleimtől hallgattam gyermekként tátott szájjal csodálkozva. Így éltem át képzeletben az első világháborút nagyapáim, nagymamáim, majd a másodikat a szüleim elbeszélései alapján, olyan ifjú iskolás koromban, amikor még nem tudtam annyira értelmezni – felfogni, mint később felnőtt koromban. Tehát bármennyire is „öreg” vagyok, nem élhettem meg az orosz megszállást, de az akkori Csehszlovákiába való 1947. évi kitelepítést sem, ami nálunk önként jelentkezés alapján történt. Ekkor települt ki nem a fele, de az 1/3. községünk lakosságának. Az 1950 évek derekától nehézkesen bár de sikerült édesapámmal meglátogatni nagymamámat, aki már túl a hetvenedik élet évén özvegyen jobb megélhetés reményében itt hagyta szerény házikóját. Lányával Anasztáziával és két idősebb fiával Józseffel és Gézával, valamint azok családjával áttelepült a magyar és németajkú Szőgyénbe, az onnét viszont erőszakkal kitoloncolt németajkúak házaiban lettek elhelyezve.

A sors fintora: - Igen valóban a sors fintora, hogy itt a toborzók azzal érveltek, hogy Szlovák

testvérek gyertek ki, vár benneteket a Slovenská Matica - Szlovák Anyácska. Mikor édesapám gyerekként magával vitt néhány évvel a kitelepítést követően, néhány pohárnyi bor után, bátorságot merítve, meg is jegyezte, természetesen szlovákul, de most magyarul írom: - Ejnye testvérkéim itt bizony nem tudjátok majd fejleszteni szlovák tudásotokat.

Ugyanakkor viszonyt tényként kell kezelnünk, hogy a sok igen sok kitelepült családból, mindössze egy települt vissza, de már két évtizeddel később. Legyenek kitelepültek, avagy itthon maradtak sírjaikat gondosan gondozzák az utódok.
A saját elmúlás kétségtelen tény, az is észbe jött. Idegen földben nyugodni, az ám a súly, teher a fej felett, mint a hősi halált halt katonáinké, akik ilyen-

olyan idegen országban nyugszanak. Már talán sírdomb sincs, azt is lerombolta, ellapította az idő. Ilyen nyugvóhelyet a legnagyobb ellenségemnek sem kívánok.

F R

A temetőnk

Idős Drevenka Sándor verse

Talpunk alatt sekély földrétegek:
Egymásra tolódott nemzedékek,
érzik a tűnt idő szilánkjait,
de valós nyomra egy sem igazít.
Hogy ki volt ősapám, két nagyapja,
milyen dolgos, szorgos két dalia?

Egymásra torlódott nemzedékek
Ragyogó világa, múlt szerelmek.
Álmuk, vágyuk hol van eltemetve?
Nincs az itt földdel, porral belepve.
Mi visszük tovább és ha föld belép
unokák veszik át életünket.

Bölcs keresztény mondások

Tibor atya gyűjteményéből

- Olyan korban élünk, amely bővelkedik a fölösleges eszmékben, de híján van a szükségeseknek.
JOUBERT

- Minden titok, csak bánatunk nem az.
LEOPARDI

- Érkezz várt vendégként, és szívesen fognak látni.
GRACIÁN

- A szeretet rettenetesebb kényszer, mint a zsarnok dühe!
FRIEDRICH SCHILLER

- Nem a halál a rossz, hanem a halál közeledte.
ENNIUS

- Minden nemzetnek kétféle képviselője van: azok, akik a hatalmát, és azok akik az érdemét képviselik.
RIVAROL

- Olyan korban élünk, amely bővelkedik a fölösleges eszmékben, de híján van a szükségeseknek.
JOUBERT

- A kísértés ellen sokféle védekezés létezik, de legbiztosabb a gyávaság.
MARK TWAIN

A magyarnak mindenkori s most is legnagyobb ellensége – a magyar.
SZÉCHENYI ISTVÁN

Nem elég csak emlegetni: Tudni is kell jól szeretni
Tudni bölcsen a hazát.
ARANY JÁNOS

Mindenszentek, halottak napja

Polgárőrségünk a Pilisszentlászlói temető és környékét, korábbi évekhez hasonlóan ebben az évben is visszatérően ellenőrizte.
Gyertyákat, mécseseket gyújtanak, és virágot visznek emlékezésként. Mindenszentek ünnepe a katolikus keresztény egyház saját ünnepe.

Egyesületünk a Pilisszentlászló Szabadságtéri Iskolánál levő I-II. világháborús emlékműnél és Pilisszentlászló temetőben Kiss László hősi halott tűzoltó, valamint Rudolf János volt lovas polgárőr sírhelyénél egy-egy gyertyát gyújtva, illetve koszorút elhelyezve emlékezett meg.
A koszorúzás és gyertyagyújtásnál Mihics József elnök, Fajcsák Tibor plébános polgárőr, Franyó Rudolf alelnök, Dr. Schweickhardt Gotthilf titkár, ifj. Rudolf János, Mihics Krisztián polgárőrök, és Silacher Miklós kántor vettek részt.
Ózdon Mihicsné Leopold Csilla volt polgárőr sírhelyénél is megemlékeztünk.
Csendesen, méltóképpen zajlott a megemlékezés szeretteinkre.

Fotó: Mihics Krisztián
Pilisszentlászló, 2025. november 2.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Szentendre anno

Ki a múltját nem ismeri, a jelenét meg nem érti, a jövőjét nem érdemli:
A Felvidék visszacsatolása. Határtalan lelkesedés a városi ünnepségen. Pilishegyvidék–Budakörnyék, 1938. november 12.
„Szentendre hazafias közönsége csütörtökön, november 3-án este megható ünnepség keretében emlékezett meg a Felvidék visszacsatolásától. Spontán kirobbanása volt ez az érzelmeknek.

A magyar lélek nem várt rendezést, hanem ezrek és ezrek fegyelmezett rendben, zászlók százai között, lobogó fáklyafény mellett meneteltek a templomtérre, hol hatalmas csoportban egyesülve éltették hőn szeretett kormányzó urunkat történelmünk eme aranybetűs ünnepén. A lelkesedés nem ismert határt. Horthy, Duce, Hitler, Imrédy, Kánya, Teleky nevétől volt hangos az egész tér."

MÉLY TISZTELETTEL

Mély tisztelettel emlékezünk RDr. Igor Furdík (1947 - 2025).
Szomorúan fogadtuk a hírt, hogy 2025. november 5-én örökre itt hagyott minket RDr. Igor Furdík hosszútávú diplomata, egyetemi oktató és a Külföldön élő Szlovákok Hivatalának korábbi elnöke.

Egész életét Szlovákia és Szlovákia szolgálatának szentelte a világban. Profizmus, a vidéki élet mély megértése és az őszinte emberség jellemezte, amellyel kivívta mindazok tiszteletét és háláját, akikkel itthon és külföldön dolgozott.
Őszinte részvétünket fejezzük ki családjának, barátainak és mindenkinek, akinek lehetősége volt megismerni és együtt dolgozni vele.
Emléke előtt tisztelegve.

F R

Gyanúsan viselkedő személy

2025. október 7-én egyesületünk vezetőjét keresték meg, hogy pár napja Pilisszentlászló Béke utca végén lévő sportpályánál két kiskorú gyermek játszott, amikor egy ismeretlen személy megszólította őket, hogy „mutat nekik egy helyet az erdőben és menjek vele”. A két kis gyermek jól reagálta le az esetet, haza futottak és szüleiknek számoltak be a történtekről.
A szülők a polgárőrség felé fordultak, minek következtében a helyi polgárőrség gyors intézkedésének köszönhetően nem sok idő elteltével Szentendre Rendőrkapitányság intézkedett a történtekkel kapcsolatosan.
Ezúton szeretnénk felhívni a kisgyermekes szülők figyelmét arra, hogy amennyiben egyedül engedik gyermekeiket, rendszeresen ellenőrizzék, hogy valóban az adott helyen tartózkodnak-e. Fontos továbbá, hogy hívják fel gyermekeik figyelmét az idegenekkel való kommunikáció veszélyeire, és tanítsák meg őket arra, hogy gyanús, vagy kellemetlen helyzet esetén mindig beszéljenek szüleikkel, vagy más megbízható felnőttel.
Amennyiben hasonló esetet tapasztalnak, kérjük, haladéktalanul értesítsék a 112-es segélyhívót, a Szentendrei Rendőrkapitányságot, vagy Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesületünket.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Ezek már régi viccek

Mikor lesz Magyarországon kommunizmus?
- Ha a rendőrök nem tudnak majd elmenni az érettségi találkozójukra a zsidó bányászok tüntetése miatt.
A másik régi válasz:
- Ha már mindenkinek mindenből elege lesz.

Alapviccek:
Mondjak egy fa viccet?
- Igen! – Reccs!

Jean tegyen a tűzre!
- Igen uram! Székestül?

Legalaposabb alapvicc:
Az úr nászéjszakáján az ifjú ara nem érez semmit.
- Jean, most próbálja meg maga is!
- Katarzis!
- Látja Jean így kell a gyertyát tartani!

Az orvos válaszol az Ifjúsági magazin felvilágosító rovatában:
- Teherbe lehet –e esni olyan kádban, ahol előtte egy férfi fürdött?
- Igen, de nem a kádtól!

- Eljuthatok e a boldogságig, ha olyan a műszerem mint egy kérdőjel?
- Igen, de csak kerülő úton.

Jean megetette a papagájt?
- Igen uram.
- Mivel?
- A macskával.

A legvidámabb barakkban - kínunkban is röhögünk.
Kár megöregedni!

Losonci Miklós

Újabb hibák

Újabb, és igen komoly, és nem várt hibák merültek fel az ominózus hajdani sportöltöző helyén épülő szálló – vendéglátó-ipari létesítmény helyén.
Immár két hete folynak a hibakereső ásatások, amint a képekből is kitűnik, eddig eredménytelenült bontják föl az igen komoly vastagságú és vasalt aljzatbeton szerkezetet.
Azt, megállapítani, kinyomozni, hogy melyik szakember csoport, hibájából kell most elvégezni a hibakeresést, majd a hibák elhárítását követően a helyreállítási munkálatokat, nehéz lesz kinyomozni. Egyáltalán nem egyértelmű, hogy a kábelfektetők követték el a hibát. Lehet, hogy a betonozási munkáknál sérültek meg a vezetékek. Egy dolog biztos csak, mégpedig az, hogy ilyen állapotban a létesítmény nem üzemeltethető. Tehát éppen ezért további határidő módosítást fog igényelni ezen ominózus építkezés.
Ismét egy olyan váratlan körülmény jött közbe, amitől ismét meg fog hosszabbodni, az épület átadásának időpontja.
Erről viszont az Önkormányzatunk, és annak vezetője mint megrendelő, nem tehet.

F R

Öregbítés helyesbítés

Az októberi szám szerint 61 évvel ezelőtt voltam elsős elemis. Hízelgő, hogy fiatalabbnak néznek, mint vagyok, de 64 évvel ezelőtt kezdtem a betűvetést, mivel 1955-ben születtem, és idén töltöttem a 70-et. Nyár elején.

Losonci Miklós

Lehet

Hogy golf világbajnok vagyok, csak még sosem próbáltam. Az októberi szám szerint: ”Itt a pilisszentlászlói templomunkban 2006-tól Gyakorta közreműködtem orgonistaként az egyházi szertartásokon.” Tény, hogy az ütős hangszerek kivételével bármin el tudom játszani a „boci – bici tarkát”,” de végtelen lassan és rengeteg hibával. Egyedül a Jazznál mindegy mit üt le az ember.

Losonci Miklós

Támogatás

A fehér társadalmak mindenkit támogatnak anyagilag. Németország több mint száz országot. Hazánk is sok társadalmi réteget támogatja idehaza. A nyugdíjasokat, a pályakezdőket, a nőket, az édesanyákat. Egyedül a felnőtt férfiakat nem. Nemhogy anyagilag, de még erkölcsileg sem. Potenciális „családonbelüli erőszaktevőként” nevezik és kezelik őket. Az egész fehér világ ezért vált reprodukcióképtelenné. Ha az édesanyák megérdemelnek minden erkölcsi és anyagi megbecsülést, akkor az édesapák is ugyanannyit. A 25 év gyerektartás „örökre” megszüntette a magyar reprodukciót. Szankcionálja az apává válást. Együttélés helyett.

Losonci Miklós

A legkisebb ellenállás

Irányába mozog minden. A háború után a nyolcvanmilliós Németország behozott négymillió török vendégmunkást. Akik dolgoztak és németül beszéltek idővel talán még egymás között is.

Az ezredfordulón Schöder kancellár korlátlanná akarta tenni a török ve4ndégmunkások számát. Ez volt a vég kezdete. Csakhogy Merkel ezt ellenezte, ezért ő lett az új kancellár. Mert a nép már nem akart több vendégmunkást. Ekkor jött Merkel árulása. Kijelentette, hogy: „Nincs felső határa a bevándorlásnak”.

A nép nem akart polgárháborút, ezért négy cikluson keresztül, tizenhat évre újra megválasztották az iszlamizáló „kereszténytt”. Azóta nincs megállás a lejtőn. Schultz egyenesen „bevándorló országnak” definiálta Németországot. Ezért megbukott a migráció megállítását ígérő Merz-cel szemben. Aki ígéretével ellentétben akárcsak Merkel szintén a muszlinok mellé állt, a saját népével szemben. Kijelentve választási ígéretével ellentétben, hogy: „Németország bevándorló ország”. Elkerülendő az azonnali polgárháborút. A lassú kipusztulást választva. Feladva a jövőt a jelenért. Meghalni minden hülye képes. Az élethez viszont ész és erő kell. Minden élőlény létfenntartási és fajfenntartási ösztönnel születik. Az önfeladás a növény és állatvilágban is ismeretlen. Kivéve a hülyére tanult fehér embert. Aki kifejlesztette és legalizálta a fogamzásgátló tablettákat. A saját maga kiírtására. A gazdaság is a legkisebb ellenállás irányába halad.

EZ A KÖLCSÖN. Az Európai unió felső határ nélkül veszi fel. Törlesszék a meg sem születő gyerekeik és unokáik. Pedig már Shakespiere megírta: „ Kölcsönt ne adj, ne végy!” A kölcsön elveszti önmagát, el a barátot, és tönkreteszi a gazdálkodást!”! „Közös lónak túrós a háta”. Fel van fújva a gazda hiánya miatt!

Losonci Miklós,
mérnöktanár

Krasznahorkai László

Kertész Imre után ismét egy magyar szerző nyerte az irodalmi Nobel-díjat.
Krasznahorkai László a hivatalos méltatás szerint "az apokaliptikus rémület közepette a művészet erejét megerősítő, lenyűgöző és látomásos életművéért" kapta a rangos elismerést.
„Eldöntötte, hogy mindent alaposan megfigyel s folyamatosan „dokumentál”, arra törekedve, hogy egyetlen apróságot se mulasszon el, mert rádöbbent, hogy látszólag jelentéktelen dolgokat figyelmen kívül hagyni egyenlő a beismeréssel: védtelenül állunk a szétesettség és a fölfogható rend közti híd „hullámzó háncsaiba” veszve; bármely apróságot, amely megtörtént, legyen az akár dohánymorzsák által „az asztalból kihasított terület”, vadlibák érkezési iránya, vagy akár semmitmondónak tűnő emberi mozdulatok egymásutánja, állandó figyelemmel kell követni és megragadni, így reménykedhetünk csupán abban, hogy egy nap mi magunk is nem válunk e bomló és örökösen épülő sátáni rend nyomtalan és elnémult foglyaivá” – írja az irodalmi Nobel-díjat elnyert Krasznahorkai László, aki 1954. Gyulán született első, 1985-ben megjelent, rövid időn belül "kultikussá" vált regényében, a Sátántangóban.
Krasznahorkai László Sátántangó c. regényéből Tarr Béla rendezett filmet 1994-ben *(forrás: NFI)*

Az egyetlen kiragadott mondat (a később az állandó filmes alkotótárs Tarr Béla által megfilmesített) Sátántangóból jól mutatja Krasznahorkai prózájának erejét: hosszú (ha úgy tetszik: metafizikus tágasságú) és következetesen épülő, önmagán belül finomodó kifejezőerővel bíró, zenei lendületű mondatokban megragadni a világ szellemi hanyatlását, az egzisztenciális magányt, az értelem keresésének hiábavalóságát és szükségszerűségét, a hitbe és erkölcsbe vetett hit pusztulását és persze az apokaliptikus káoszban a művészet erejét.
A Nobel-díj hivatalos méltatása szerint is Krasznahorkai "az apokaliptikus rémület közepette a művészet erejét megerősítő, lenyűgöző és látomásos életművéért" kapta meg a rangos elismerést, amely életműben a Sátántangó mellett

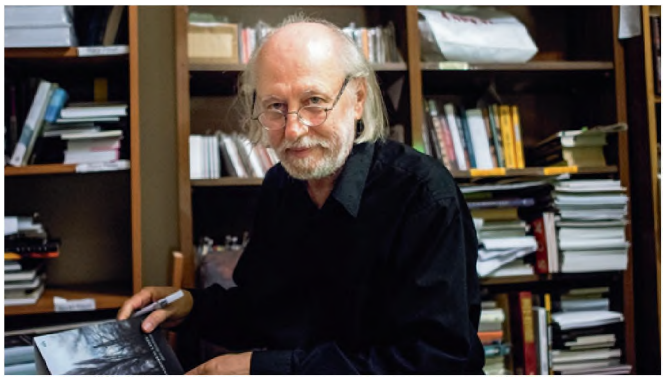

kiemelt helyen szerepel Az ellenállás melankóliája (1989), a Háború és háború (1999) és a Báró Wenckheim hazatér (2016) – az író legutolsó regénye 2024-ben jelent meg, Zsömle odavan címmel.

Krasznahorkai László: próza, mozgókép és filmköltészet

A már fiatalon az irodalom iránt erős érdeklődést mutató, kivételes nyelvi érzékéről hamar bizonyságot adó, a humán érdeklődését először Szegeden, majd Budapesten jogtudományi egyetemi tanulmányok keretében kibontakoztató Krasznahorkai már első regényében precíz nyelvi leleménnyel mutatta be sajátos világlátását, amely későbbi műveinek is jellemzője lett. A teljes Krasznahorkai-ouvre ugyanis a világ rendezetlenségének, az emberi létezés szorongásainak és az értelem utáni kutatásnak a kérdéseit feszegeti.
Mondatainak zenei ritmikája szempontjából pedig cseppet sem elhanyagolható körülmény, hogy gyulai gimnazista évei alatt (pontosan 1969 és 1971 között) a Flamingó nevű beatzenekar zongoristája volt – azaz a nyelvi érzék már kamaszkorában összekapcsolódott a zenei dallamvezetéssel és dinamikával.
A saját életművén belül is szinte mérnöki (vagy épp: muzsikusi) precizitással építkező Krasznahorkai terjedelmes, végtelenül hömpölygő mondataiból groteszk tablók, apokaliptikus látomások bontakoznak ki, amelyek nem csupán a fent "összegzett" írói világnézet kifejtését teszik erőteljessé – de a kivételes nyelvi érzékkel

megalkotott prózai szövegeken belül lírai érzékenységről és plasztikus látásmódról is bizonyságot adnak.
Nem véletlen tehát, hogy Krasznahorkai 1987-től kezdve egészen 2011-ig állandó "szerzőtársa" lett az ugyancsak Kossuth-díjas Tarr Béla filmrendezőnek, akinek visszavonulásáig összesen 5 nagy- és 1 kisjátékfilmjén dolgoztak együtt. Kezdve az 1987-es Kárhozattal, amelynek forgatókönyvét közösen írták, majd folytatva a sort Az utolsó hajó című rövidfilmmel (1990), a már "adaptált" Sátántangóval (1994), Az ellenállás melankóliája alapján készült Werckmeister harmóniákkal (2001), illetve a Georges Simenon azonos című regényéből "átírt" A londoni férfival (2007) egészen a nietzsche-i élményből fakadó, közös forgatókönyvből készült utolsó Tarr-filmig, a rendezésért berlini Ezüst Medve-díjjal kitüntetett A torinói ló-ig (2011) bezárólag.

Kostol sv. Jozefa
Szent József Plébániatemplom

Kostol z roku 1800 stavali 17 mesiacov a na jeho vystavbu sa poskladali tak slováci, ako aj Nemci, ktorí byvali v tejto mestskej casti. Kazdú prvú nedelu v mesiaci sa schádzajú slovenskí katolicki veriáci z hlavneho mesta a jeho okolia na slovenskú svatú omsu.
A templomot 1800 – ban kezdték épiteni, a 17 hónapig tartó munkákra a környéken lakó szlovákok és németek is adakoztak. Minden hónap első vasárnapján szlovák nyelvű szentmiséket tartanak itt, melyekre szlovák katolikus hívők Budapestről és a környékbeli településekről érkeznek.
A templomról sikerült kicsit bővebb, levéltári anyagot szereznem.
Pest város növekvő lakossága már a XVIII. sz. első évtizedeiben sem fér el a város falain belül. Sorra alakulnak a külső települések. A városi tanács 1766-ban a településeket a Kerepesi (ma Rákóczi) út vonalával két részre osztva, közigazgatásilag megszervezi a Felsô- és Alsó-külvárost. Az Alsó-külvárosnak 1777. november 7-én a városi tanács a Józsefváros nevet adja. Ugyanezen évben e területen Batthyány József hercegprímás Szent József titulussal plébániát alapít. Előzőleg domonkos és pálos szerzetesek miséznek a néhány száz, szétszórtan élő hívőnek különféle (Rókus, Kálvária, Óhegyi) kápolnákban. Az új plébánia első temploma a mai helyén fából készül. A kőtemplom építését 1797-ben kezdik meg Tallher József terve alapján és 1798-ban már használatba veszik. A tornyok 1810-ben készülnek el. Kasselik Fidél (1814), majd Barcza Elek (1891–95) az előzőleg klasszicista stílusú templomnak a millenniumra adja meg gazdag, neobarokk díszbe öltöztetve, mai alakját (900 m2). Az 1838-as árvízzel dacol a templom, de az egyszerű napszámos és kézműves híveinek 1342 szegényes házából 900 romba dől. A hívek háromnyelvűek: német, szlovák, magyar. Az első magyar szentbeszéd 1870-ben, a felszentelést követő 72. esztendőben hangzik el a templomban. Az árvíz után 100 évre a plébánia híveinek száma eléri a 120

ezret; ekkor Európa legnagyobb plébániájaként emlegetik. Területén a Nap u. 33. szám alatt Simor János hercegprímás katolikus elemi leányiskolát alapít. Az első világháború után pedig a bencések nyitnak gimnáziumot a Baross u. 62. sz. alatt. 1928-tól megkezdődik a hatalmas plébánia felosztása. Négy új plébánia alakul területéből. – 1979–1980 között a műemlék jellegű templomot a Műemlék Felügyelőség, a főegyházmegyei hatóság és a hívek áldozatkészségéből külsőleg renoválják. – A Főváros tulajdonában levő plébániaház egyházi kezelésben van. A templom az 1997. évi LIV. törvény alapján 15 618. törzsszám alatt II. kategóriába sorolt műemlék.

F R

Szükség van ilyen együttműködésre?

Úgy látszik, hogy ebben a szép kis faluban csak a pályázat a sikerágazat a polgármesternél. Ma délelőtt a főtéren az alábbi helyzet alakult ki a buszfordulóban. Hiába a KRESZ tiltó tábla úgy látszik, hogy az autósok nem igazán értékelik. Ez nem gondatlanság, hanem tudatos KRESZ szabályszegés. A polgárőrségünk nem tud mást csinálni, mint azt, hogy kéri a Szentendre Közterület-felügyelet intézkedését. A kérelem hiába, mert az ügyeletes Szentendrén közölte, hogy csak az igazgató engedélyével jöhetnek. Szóval van egy megállapodás a közös önkormányzat szervezetével, mely csak arra jó, hogy évente beszámoljon a vezetője és a Polgármester megnyugtathassa a falunk lakóit, hogy az Őket zavaró kirándulók ellen ott van a Közterület-felügyelet. Szóval a megegyezés, amit falunk vezetője kötött a Szentendrei közterület-felügyelettel nem éppen sikeres, sok a megoldatlan kérdés.

Szükség van ilyen együttműködésre?

Gotthilf Sweickhardt

Visszatérő parkolási problémák

A Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2025. évi Mindenszentek alkalmával ismételten ellenőrzést végzett a temetőben és annak közvetlen környezetében. Az ellenőrzés során – 2025. november 2-án – megfigyeltük, hogy a község több pontján, így a főtéren, illetve magánterületeken is, jelentős számú látogató parkolt le a KRESZ előírásait megsértve, tiltott helyeken – többek között a községháza előtti területen. Az észlelt jogsértések miatt polgárőreink értesítették a Szentendrei Rendészeti Igazgatóságot, ahol arról tájékoztatták őket, hogy helyszíni intézkedésre kizárólag igazgatói utasítás alapján kerülhet sor, és javasolták, hogy a problémát a 112-es segélyhívón jelentsük be.

Ennek megfelelően, pár perc elteltével, 10 óra 43 perckor bejelentést tettünk a 112-es segélyhívón, amely továbbította az információt az illetékes rendőri szerv felé. A bejelentés után visszajelzést nem kaptunk, és 13 óra után ismét ellenőriztük a helyszínt, ahol a szabálytalanul parkoló járművek továbbra is változatlanul, szankció nélkül tartózkodtak.

Végül - pár órát követően, 14 óra után megjelent a Szentendrei Rendészeti Igazgatóság járőre, akik a még fennálló, néhány szabálytalan parkolást szankcionálták.

Fontos kiemelni, hogy szankcionálási jogkörrel kizárólag az arra felhatalmazott hatóságok és szervek rendelkeznek.

Egyesületünk továbbra is a jogszabályi keretek között, a közösség biztonságát és rendjét szem előtt tartva végzi önkéntes munkáját.

Pilisszentlászlói Polgárőr-és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Történelmünk

1765. november 2-án Mária Terézia magyar királynő Erdélyt nagyfejedelemséggé nyilvánítja. 1764-ben történt az az eseménysorozat, amelyet a történetírás madéfalvi veszedelem (Siculicidium: a székelyek lemészárlása) néven ismer. A bécsi udvar megbízta Buccow tábornokot, hogy szervezzen. Erdélyben két székely és két román határőrezredet. A székelyek többször föllázadtak az erőszakos sorozás és a nem megfelelő körülmények ellen. A Buccowot felváltó Siskovics József tábornok parancsot adott katonáinak Madéfalva ágyúzására, ahol a székelyek képviselői tanácskoztak. A mészárlásban kb. 400 személy (köztük nők és gyermekek) vesztette életét. Ekkor indult meg a székelyek tömeges kivándorlása Moldvába, illetve Bukovinába.

Miakics Gábor

Ismét egy hasznos közös polgári természetőri szolgálat

2025. október 21-én egyesületünk természetőri szolgálatát erősítette Dr. Kovács Sándor r. ezredes úr, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemi Polgárőrség képviseletében. A közös szolgálat során Pilisszentlászló bel- és külterületét jártuk be.

A külterületi részek közül a Sikárosi- és Pap-réti erdészeti utak kerültek bejárásra, a Duna–Ipoly Nemzeti Park korábbi közös szolgálatai során szerzett tapasztalatok alapján. A terepen lehetőségünk nyílt szakmai egyeztetésre is a sikárosi erdész úrral.

Bár az őszi, borongós időjárás miatt kevés turistával találkoztunk, a természet színpompás arculata kárpótolt minket. A szolgálat eredményes volt, a közös munka pedig ismételten hasznos tapasztalatokkal gazdagította mindkét szervezetet.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Szia Rudo!

Ismét nagyon jó, jó a KÜRTÖS - TUBNÍK pld. kitűnő ötlet volt az aradi vértanúk története előtt a Szent Szövetségről is tájékoztatni az olvasót, mert valóban így kerülnek helyre a dolgok.

Kaszás Nikolett ügye változatlanul fehér folt előttem: lehet hogy az én hibám, de én máig nem olvastam egyetlen sort sem arról, mi okozta a halálát. Egy fiatal, egészséges emberről beszélünk, azok nem halnak meg "csak úgy"!

A doni frontsebész előtt pedig le a kalappal: ők azok közé tartoznak, akik a legderekasabban helyt álltak ebben a háborúban, minden értelem nélkül, rettentő felelőtlenséggel kiküldött magyar ármádiában.

Üdv: Dr. Csere Péter oknyomozó történész

Hahó!

-A Petrovicsról írt dolgok tűpontosak, én soha nem értettem meg, miért kell ennyire negligálni a magyar oktatásban Petőfi szlovák mivoltát (még az "irritálóan" szlovák nevű
Édesanyja Maria Hrujz név szerint való említését is), illetve a bőségesen meglévő emberi gyengeségeinek emlegetését is. Ha egy emberből ércszobrot csinálnak, az sose egészséges.
-A püspök úr, hát igen... Ha jól tudom, a püspök már - származásától függetlenül - főnemesi rangban volt számon tartva a feudális társadalomban, úgy látszik, ez a püspök ebben is követi a hagyományokat. Persze kérdés, hogy "létesítményeit" mennyire teszi közkinccsé, közhasznúvá. Másrészt valami azt súgja, olyan igen szigorúan azért nem kell elszámolnia a milliárdokkal...

Üdv. Csere P.

Kísértet

Nem is volt az olyan régen a két világháború között az egyik juhásztanyán történt. Én viszont már csak ifjú legényke koromban hallottam, egy kocsmai disputában. Nagyjából így emlékszem rá: Skripek a jó módú juhász, két bojtárt tartott, Ferkót és Palkót. A két legény nagyon ügyes és szorgalmas volt. Megcsináltak mindent ami kezük ügyébe került. Lehet mondani igénytelenek, gondtalanok voltak, és mindent humorosra vettek. Birkatej sajt és kenyér volt mindennapi eledelük A juhászkunyhóban terített szalmán aludtak. A bárányok illatához hozzávoltak szokva. Öltözetük egyszerű volt, hogy munkájukat ne akadályozza,
András napig legeltették a juhokat. A bárányok az anyjuktól lécekkel voltak elválasztva A falakhoz sűrű fokú létrák voltak felszerelve, amelyekbe a szénát rakták. Számos helyen só göröngyök voltak elhelyezve. Így voltak ellátva a birkák télire. A gazda a tanya alatt épített házban lakott. Semmilyen kőpadozat, csak egyszerű föld, amely seprű segítségével szétkent pelyvával összekevert tehénlepénnyel volt elkenve.. Tetejére vörös föld volt szétszórva. M Két szoba volt benne kicsi ablakokkal szabadkéményes pitvar választotta el

őket. A kamra ajtaja az udvarról nyílt. A nyitott kéményű pitvarban melegítették fel a sajtkészítéshez a tejet. Az elkészült paranyicát a szabadkéményben füstölték. A tejből készült termékeket, tovább adták egy kereskedőnek, aki személyesen járt a termékekért. A városba, piacokra és vásárba hordta. A gazdának sem volt mindegy, milyen sajtot, vagy paranyicát készít. Amennyiben a sajt nem lett volna lukacsos és tiszte, a kereskedő kevesebb pénzt adott volna érte. Az egyik reggel, Márton napkor, a szép völgyet

betakarta a hó és erős szél fújt. A pásztorok reggeli helyett a havat lapátolták a szállás környékéről. Azután az aljazat felfrissítésére, szalmát hoztak a birkák alá, az egész akolban szétterítették. A rácsok közé szénát raktak, és máris délután lett. Hóval megmosakodtak, leporolták magukról a szénát, szalmát, hogy, úgy – ahogy tisztán menjenek ebédelni.

Savanyított lóbabot rakott eléjük a gazdasszony. Két tálkával ettek belőle, mert bizony a gyenge früstök után jól esett nekik. A különböző munkákat kívánó juhtartásnál egyik nap a másikat követte, amíg nem jött el a borzalmas éjszaka.

A bojtárok mint minden este levették lábbelijüket, hogy a lábaik jobban pihenjenek. A sárcipőjüket, amiket az elhasznált csizmák száraiból készítettek, levették cipőikről és nemsokára eleludtek. Éjfél körül azonban az erős birkabégetéstől, szaladgálástól felébredtek

A szénatartó rácsok alá nyomultak, mintha félnének valamitől.

- Fero menj, ébrezd fel a gazdát, mert amit ezek a birkák művelnek, nem nevezhető templomi rendnek. Rohant Ferkó mezitláb a havon a gazda házához, dörömbölt az ajtón, ablakon és kiabált:

- Gazduram, ébredjen! Ébredjen, mert baj van, ébredjen, nagy baj van!

- Mi van ? Mi ég, mi történt?

-A birkák körbe, körbe ugrálnak, mintha kísértet kergetné őket! Ekkor nagy csörömpölések, szitkozódások, hallatszottak a házból. Végül kigyúlt a fény. Amíg a kialvatlan gazdának sikerült gyufát találnia az edényeket tartó polcot is leborította. Végül kiszaladt a lámpással.

- No, az Istenért mi van! Dorombolsz, mint egy félkegyelmű. Együtt rohantak a szálláshoz! Minden gyertyát, mécsest, lámpást, fáklyát meggyújtottak és keresték a kísértetet.

- Itt van a te kísérteted! Birka a te sárcipőddel a lábán. Az ugrándozott, rugdalódzott, ijesztgetve a birkákat annyira, hogy leizzadtak és lihegve kapkodták a levegőt. Szegény birkák féltek tőle. Ezt az éjszakai esetet, később, nagyon sokáig „kísértet a dombalatti juhásztanyán” – szavakkal emlegették.

F R

„Csak egy kicsi…

A szuverinitásról kellene lemondjunk”- mondja Magyar Péter.

„Ezt itt is le fogjuk bontani”, - mondta Gyurcsány Ferenc, „lári-fári.” Amikor áttörték a tatárok és a törökök a Magyar védvonalainkat, akkor mindkét alkalommal kihalt a magyarok fele.

. Ha „egy kicsit beengednénk a migránsokat” – újra harcolhatnánk életre – halálra. Egy kicsi Donkanyarra sem kívánkozunk soha többet. Egy kicsi átoperálás pedig csak ivartalanítás lenne. Weber veszélyes.

Losonci Miklós mérnöktanár

Megszüntetni az éhezést

Adj az embernek egy halat, és egy napig lesz mit ennie. Tanítsd meg inkább halászni, és soha többé nem fog éhezni!

Losonci Miklós mérnöktanár

Ismét egy jó cselekedet

Mindenszentek – halottak napja előtti jó cselekedet. A Waldorf középiskolánk diákjaiból mint miden évben, idén is számos diák érkezett tanárukkal lombsöprűkkel „felfegyverkezve” a temetőnkben. Rövid eligazítás, vagy inkább megbeszélést követően, tanárukkal az élen kertészeti szakmunkásokat is megirigyelhető öntudattal és szervezett módon láttak neki az őszies idő által lehullott falevelek összegereblyézésének. Igen

rövid idő alatt kezdtek kialakulni a falevélhalmok. Ekkor, nehogy a szél széthordja a leveleket, néhányan nekiálltak elhordani azt a szélvédett gyűjtő helyre. Örömömre szolgált, hogy ott lehettem és láthattam szervezett, odaadó tényekedésüket. Nagyon sajnálom, de annyira elámultam szervezett munkájukon, hogy mire feleszméltem, igen kedves és szorgos tanárukkal már szarszámaikkal vállukon elkezdték a visszavonulást iskolájuk felé.

Visszagondolva erre a derék cselekedetre, egyik költő talentumunk Petőfi vers végéből való idézet jutott eszembe: …"Akkor majd elmondhatjuk, hogy nagy dicsőség férfimunka volt".

Aki elküldi a szerkesztőség címére, hogy Petőfi melyik verséből való a fenti idézet, könyvjutalomban részesül.

F R

Irigy méh

Mikor az Úristen megteremtette a méhet, mondta:
- Hordj mézet magadnak és az embernek! Méh hordott mézet egy teli odúval, annyira teli hogy abba már egy kisújnyi sem fért. Irigyelte, hogy az emberekkel meg kell osztania, elrepült ezért Isten trónjához és kérte: - Uram add, hogy meghaljon minden ember, akit megszúrok fullánkommal!
- Miért akarod, hogy a fullánkod gyilkos szerszám legyen?
- Azért, hogy senki ne érjen saját édes mézemhez, hogy az összes nekem maradjon!
- Ó méhecske, méhecske, milyen irigy és fösvény vagy!- Ligetekben és réteken mindig lesz elég virág édes nedűvel, minden évben szedhetsz fel elég mézet magadnak és az embereknek. Ezért magad halsz meg, ha valakibe beleszúrod a fullánkod!

Méh szomorúan fordult haza, de szófogadatlan nem lehetett. Ettől kezdve az a méh, aki Isten parancsát nem fogadja meg és megszúr valakit fullánkjával, rövid időn belül elpusztul.

F R

NÉPSZOKÁSOK, HAGYOMÁNYOK
Novemberi jeles napok

November 1. – Mindenszentek napja:

A halottak kultuszát szolgálja.
A 4. századból ered. Akkor május 13 – án pünkösd utáni első vasárnap ülték meg mindenszentek napját. E nap neve a görög egyházban ma is a Szentek Vasárnapja. Majd a 8. században május 13.-ról november 1-re tevődött át mindenszentek ünnepe, azért, mivel november 1. volt a kelta év kezdete, amikor halotti áldozatokat hoztak az elhunytak tiszteletére. Angliában már a 8-9. században közünnep volt, de a Francia Egyház csak a 9.-10. század óta ünnepli, amikor megerősödött az Egyházban is a kelta elem.

November 2. – Halottak napja:

Halottak napját november 2. óta tartja az egyház. Ez a nap Szent Odiló clunyi apáttól ered. Ilyenkor szokás volt a sírok megtisztítása, virággal díszítése, gyertyák gyújtása. A néphit szerint ilyenkor hazalátogatnak a halottak, azért a terítet asztalra kenyeret, sót, vizet tettek. A család minden tagja gyertyát gyújtott a gyertyák égési idejéből a hiedelem szerint arra következtettek, ki hal meg előbb a családban. Ezen a napon tiltották a munkát, mert megzavarja a holtak nyugalmát.

November 11. – Márton napja:

316-ban született Pannóniában. E nap volt a fizetés, tisztújítás, jobbágytartozás lerovásának napja. A pásztorok végigjárták a házakat, köszöntőket mondtak, és nyírfavesszőt ajándékoztak a gazdának, aki megőrizte azt tavasszal az állatok kihajtásánál használta. Dologtiltó nap volt. Tilos volt e napon mosni, teregetni, mert a jószág pusztulását okozta volna. Helyette lakomákat

rendeztek, hogy egész esztendőben ehessenek, ihassanak. Úgy gondolták, minél többet isznak, annál több erőt és egészséget isznak magukba. Időjárásjósló nap is: „Ha Márton lovon jön, enyhe tél, ha barnán, kemény tél várható.”

November 19. – Erzsébet napja:

Árpád-házi Szent Erzsébet (1207 – 1231). A legenda szerint rózsává változott mikor atyja kérdőre vonta a szegényeknek a kötényébe vitt alamizsna miatt. Időjárásjósló nap is volt, ha ezen a napon havazik, úgy mondták: Erzsébet megrázza a pendejét. Ez a nap az őszi munkák zárónapja.

November 25. – Katalin napja:

Szent katalin a házasságra vágyó lányok, a diákok, a tudósok, az egyetemek védőszentje, a kerékgyártók, fazekasok molnárok is tisztelték. A IV. században élt, hitért mártírhalált halt. Időjóslás

is kötődik e naphoz: Ha Katalin kopog, akkor karácsony locsog, viszont ha Katalin locsog, akkor karácsony kopog.

November 30. – András napja:

- A keleti egyház védőszentje, az I. században élt. A néphit szerint átlósan ácsolt kereszten halt mártírhalált, az ilyen keresztet azért András keresztnek nevezik. – Szent András napján a legény vagy leány egész nap böjtöl, csak három szem búzát és három korty vizet iszik, imádkozik, s akkor éjjel megálmodja, hogy ki lesz a párja.

Tanyaudvar góréval, ólakkal, szénakazallal

A górében tárolták a száraz csöves tengerit, a falát alkotó farács között járta a levegő, így nem penészedett meg. Csak közvetlen a felhasználás előtt morzsolták le a szemeket a csutkáról, leginkább előző este a kemence mellett ülve. Az udvar központi részére építették általában, tégla alapra, hogy a kártevők ne tudjanak befúrni rajta a gabonához, és hogy a kutya és macska körül tudja járni, így megőrizve egértől, patkánytól.

Nekünk is szinte ilyen tanyánk volt még 1970-ben is. Debrecen keleti részén. Az édesapánk építette a kis házikót, az ólakat, górét, kerítést mindent. Volt két tehenünk, kisbocik, koca disznó malacokkal, két hízó disznó, kacsa, pulyka, liba, tyúkok, és minden évben két birka, amit télen levágtak. Villany nem volt lámpával világítottunk, és mindent kézzel csináltunk. Az Édesapánk farönkből készítette az etető és itató vályúkat az állatoknak. A vizet gémeskútból húztuk, szép kristálytiszta és nagyon jó víz volt abban a kútban. Három kilométerre gyalog jártunk az iskolába. Akkor még hideg havas telek voltak és mégsem panaszkodtunk, ha nagy hó volt a szomszéd Esztike Néni elvitt bennünket a lovas szánkóval. Sok mindent tudnék még írni arról az időről. Az biztos hogy örülök hogy élhettem abban a korban és ott a tanyán, nagyon kedves emlék lesz az nekem míg élek. Aki nem élt akkor és ilyen helyen nem is tudja, hogy a nehézségei mellett mennyi szépsége volt annak az életnek. Ezért is nagyon örülök hogy itt az interneten még láthatok ilyen régi tanyákat.

Köszönöm a megjelentetést

P K.

ELŐDEINK HUMORA

KORÁNKELÉS

A nyári szünidő végén, az első tanítási napon, az osztályfőnök, érdeklődik a gyerekektől, ki mit csinált, merre járt a szünidőben. Bélára kerül a sor, aki gyakran szokott késni reggelente:
- Nos, Bélus aztán kialudtad e magad a szünidőben.
- Én bizony igen. – válaszolja Béla.
- Az, nagyon jó, és mikor keltél ki az ágyból?
- Amikor a nap besütött az ablakon.
- Hűha, olyan korán?
- Á, dehogy az én ablakom délre néz.

ESZPERANTÓ ORSZÁG

Az 1970-es években gyakoriak voltak a eszperantó nyelvi táborozások.
Iskolakezdéskor az osztályfőnök megkérdezi Bélát:
- Aztán tanultál e valamit eszperantóul, a kéthetes nyári táborban? Béla bizony nem volt a táborban, de azért kivágta magát: - Ó én egész nyáron Eszperantóban voltam a rokonoknál.

A LAKÓKOCSI

Az 1970 –es években, amikor még üzemelt leányfalui camping történt.
A közlekedési rendőrjárőr megállított egy hátsó világítás nélkül közlekedő személygépkocsit:
- Uram, mi van a hátsó lámpákkal? Vezető kiszáll a kocsiból, hátramegy, majd a fejét fogva felordít.
- No, csak nyugodtan, hiszen semmi olyan nem történt, mi csak a világítás felől érdeklődtünk.
- Mit érdekel a világítás, de nincs meg a lakókocsi z asszonnyal és a gyerekekkel.

VIDEÓ

Az 1970 – es években még ritkaság számba ment a videó, csak a kamionosok által behozott videókhoz lehetett hozzájutni, általában a piacokon.
- Nagymama, holnap megyünk a piacra videót venni. – dicsekedett a nagyinak Gézuka.
- Vegyetek, amit akartok, de én biztos nem fogom etetni…

SZEMÉSZETEN

Gizi néni lement Szentendrére, a szemészetre. Szemorvos, aki jól ismerte őt a humoráról megkérdezte:
- Lát engem Gizi néni?
- No, ne vicceljen már kedves doktor úr! Hogyne látnám.
- Hátakkor minek jött ide?- kérdezte mosolyogva a szemorvos.

HÁZASSÁGI AJÁNLAT

János bácsi megözvegyült, a gyászév leteltével, elment a szomszéd faluba új asszonyt keresni. Néhány találkozás után az asszony megkedvelte őt. Vasárnapi ebédet követő beszélgetésnél a szintén megözvegyült Anna néni bizalmasan mondta udvarlójának:
- Annyira szeretlek, hogy ráírnám a nevedet a házamra. Ha Te is szeretsz, akkor írd a Te házadat a nevemre.

ÜDÜLÉS

Géza barátom kérésére levittem családját Balatonra a vállalati üdülőbe.
Az üdülő vezetője nagyon barátságosan fogadta őket. Miután megmutatta a családi apartmant, megnyugtatta a házaspárt:
- Mindent elkövetünk, hogy úgy érezzék magukat, mintha otthon lennének.
- Ó Istenem, én azt hittem, hogy pihenni jöttünk ide. – jegyezte meg fejét tekergetve Géza.

ÉRDEK NÉLKÜL

A két háború közötti időben történt, a szomszédos faluban. Egy jó módú földműves a másik faluból hozott asszonyt. A falubeliek irigykedve rebesgették, hogy érdekből jött hozzá feleségül.
- Ilyen alattomosságot kiáltotta az udvaron.
- Mi történt Klára? Miért kiabálsz?
Képzelje el Maris néni azt híresztelik a faluban, hogy érdekből mentem férjhez pedig a mai napig

nem tudom hány hold földje, mennyi lábasjószága és mennyi ezer pengője van neki.

PALI BÁCSI ÖNÉRZETE

Közvetlenül a második világháborús évek után történt. Akkoriban még művelve volt a határ, ezzel együtt, egymást kiegészítve virágzott a helyi állattartás. A learatott gabonát saját szérűskertekben csépelték ki, a szalmát is nagy becsben tartották, ezt szakszerűen kazlakban tárolták.

Pali bácsi, mint gondos állattartó gazda elkezdte rakni udvara végében szalmakazlát. Munkaközben némi házi borocska elfogyasztása után szemet vetett a szomszédos Kati nénire, aki néhány éve megözvegyülten, magányosan éldegélt. Pali bácsi elkezdte csalogatni magához.

- Jaj, drága Katika, gyere ide, kapsz finom borocskát! Nos, Kati néni nem állt kötélnek, Pali bácsi addig – addig csalogatta több napon keresztül, hogy ősszel, mikor a nappalok már rövidülnek, de az esték még melegek voltak, egy este csak ráállt a szomszédasszony.

Pali bácsi hozzáfogott ... néhány pillanat múlva megszólalt.

- M na... már megvagy!...
- De Palkó csak ennyi volt?
- Takarodj innen, te rossz életű!...

Különben is P. Pál hentesmester úr ku..vákkal nem tárgyal.

PALI ÉS A DUNAI FÜRDŐZÉS

A révkomáromi erődben töltötte alapkiképzési katona napjait Pali.

Az ország jelentős erődítménye volt ez hajdanában, a XVIII. – XIX. században, hiszen az 1848 – as szabadságharcban Klapka György vezetésével a végsőkig kitartott és csak megegyezéssel adták át a császári seregnek. Az 1900-as években, mint erődítmény, jelentősége csökkent, de mint magyar királyi laktanya, nagy hírnévvel bírt. A napi fárasztó gyakorlatozás után elfáradt, megizzadt legénységet a laktanyát érintő, azzal határos Duna töltésgáttal elhatárolt részre vitték fürdésre a legénységet. Pali is közöttük volt. A felső ruházatot szépen, katonás rendben a kihúzott spárga mellé kellett lerakni, majd az őrmesteri vezényszóra alsónadrágban elindulni az elhatárolt, de sodrásban lévő vízbe. Ott elkezdtek fürödni, tisztálkodni.

Pali is levette alsónadrágját, ám azt nagy igyekezetében elvitte a víz sodrása. Lett nagy ijedtség, hogy fog felmenni a töltésre, hiszen még világos volt.

Mentő ötlete támadt. Elbújni a parton lévő bokrok közé, ott kivárni, amíg elvonul a század, majd uzsgyi, ki a töltésen a gondosan összehajtogatott kincstári ruhájához, gyorsan felöltözni és így katonás léptekkel visszatérni körletébe.

Milyen okos vagy te Palkó, nyugtázta félig hangosan beszélve, megelégedve ötletével. Úgy is tett. Besomfordált a bokrok közé, várva, míg kivonul százada a folyóból. Mikor ez megtörtént felszaladt a töltésre, ám nagyon megijedt, mikor nem találta ott ruházatát. A töltésen nem tartózkodhat anyaszülten. Körletébe szintén nem gyalogolhat meztelenül.

Nincs mit tenni, be kell menni a vízbe, aztán majd csak jön valaki. Visszament, fáradt lévén beült a vízbe tekintetével a töltésnek. Kis idő múlva fennakadt a szeme a századparancsnokán, no ennek nagyon megörült, annak viszont kevésbé, hogy oldalán belékarolva egy csinos hölggyel lépdelt.

Most mi lesz veled Palkó? Morfondírozott kétségbeesve, addig – addig, amíg észrevette őt parancsnoka.

- Mit csinál ott katona!: Azonnal jöjjön ki!
- Jaj, azt nem lehet!
- Ülve beszél parancsnokával, álljon vigyázzba!
- fitogtatta nagyságát ügyeletes barátnője előtt a tiszt.
- Jaj, jelentem a hölgy, a hölgy... – válaszolta tisztelegve a vízben térdelő ujjonc katona.
- Mit akar a hölgytől?
- Jaj jelentem a gatyám ...
- Miket beszél!? - Jaj, elvitte a gatyámat a víz! Nos lett nagy hahotázás ettől majd kacagással intézkedett másik ruha iránt Pali parancsnoka.

ÜVEGESSÉG

"NO, EZ ÚGY HIÁNYZOTT NEKEM, MINT ÜVEGES TÓTNAK A HANYATTESÉS!"

Régebben, nem csak gyerek, de még felnőtt koromban is hallottam ezt a mondást, főleg olyanoktól, akik nem is tudtak "tótúl". Igen bizony, nem gúnyból mondták, és főleg nem a derék felvidéki tótjaink degradálását akarták ezzel a mondással kifejezni. Ez a mondás is megerősíti, azt, amit tényként kell kezelnünk, hogy az üvegességet - üveggyártást a VELKÉ UHERSKO - NAGY MAGYARORSZÁG északi területén élő szlovákságunk gyakorolta.

Hajdanában az üveges termékek nem voltak a nép között annyira elterjedve, mint a agyagból és fából készült termékek.

A nép közé főleg a táblás üveg jutott az üvegtáblára festett képek, ezért mert a többi termékek magas áruk miatt kevésbé voltak keresettek. Italos üvegek poharak, tányérkák a népi használatba csak XIX. század végén jutottak, mikor nagyobb tételben készültek, így olcsóbbá vált gyártásuk, ezáltal jelentősen csökkent eladási értékük.

A legrégebbi üveghutát szlovák lakta területen Szkleknófürdőn alapították 1350 körül. Legnagyobb fellendülése az üveggyártásnak a következő évszázadokban volt., amikor a városi magisztrátus és vállalkozók alapítottak üveghutákat, főleg a bükkfákban bővelkedő erdőkben, vagy azokhoz közel. A nagy mennyiségben előforduló bükkfa kedvezett at üveggyártás fellendülésének. A lehetőséget kihasználva, csak a közép Szlovákiában húsz üveghuta működött. A XIX. század végére számít már hetvenre nőtt. Az üvegtermékek gyártásánál ellentétben a többi népi termékkel - rögtön a kezdetkor komoly tudású szakember kollektíva dolgozott. Csehek, sziléziaiak, németek és így keletkeztek üveggyártó telepek. Élete ezen lakóinak nagyon különbözött a nagyjából földműves lakosságtól, akikhez sz üvegesek csak nagyon lassan alkalmazkodtak. A lakosság is vállalt munkát az üveggyártásban, ezek azonban leginkább kisegítő munkálatok voltak. Olyan, mint favágás és annak fuvarozása a hutákhoz. A nagyméretű gyártás által Szlovákia Nagy Magyarország üveggyártásának a fellegvára lett.

Közelünkben Pilisszentléleken, a pálos kolostor alatt szintén készítettek üveget. A falu népies elnevezése napjainkban is Huta. Az üveget szlovák árúsok hátukon az erre a célra kialakított keretben hordták értékesítésre faluról - falura, ahol az értékesítés helyén maguk szabták és helyezték el az ablak, ajtókeretekbe.

Nos, itt ne gondoljunk a mai nagyméretű ablak, vagy ajtótáblákra. Azokban az időkben, nagy általánosságban kisméretű ablakok, ajtók szárnyait felosztották. Az ilyen osztott üveges nyílászárók ismét gyakoriak. Belegondolva a régi út viszonyokra, a faluk közötti távolságokra, valamint a teherre, amit hátukon vittek a vándor árúsok - iparosok, könnyen képet kaphatunk küzdelmes életükről.

Az öblös üveg (vagy palack) kézi gyártásánál az üvegfúvó a tüdőből kifújt levegőáramlással kényszeríti buborék alakúra a tüzes üvegolvadékot. Szerszáma az üvegfúvó pipa, amely 2-3 méter hosszú és 1,5 - 3 cm átmérőjű vékony falú acélcső. A mester a pipa végét megmerítve olvadékot vesz ki a kemencéből, és lóbálás, forgatás közben egyenletes falvastagságú üveggé fújja.

FR

GAZDAKALENDÁRIUM

"A borászkodás ott kezdődik, ahol a szőlészkedés végződik". Vagyis a szüretnél. A nagyüzemi borászatról nem akarok írni, mert az mindenkinek hétpecsétes titka. A házi borkészítéshez nem feltétlenül szükséges szőlődaráló, mert kis mennyiséget kézzel is át tudunk gyúrni, hogy a szemekből kipréselhető legyen a levük. Előtte célszerű a rothadt szemeket eltávolítani, mert azok nem erjesztik a mustot , hanem rohasztják.A hordót előre kénezzük ki a penészgombák ellen kénszalagot égetve benne egyszerűen csak keverjünk borként a mustba. Kerti mennyiséghez még prés sem szükséges feltétlen. Egy merőkanállal egy tölcséren keresztül az erjesztőpalackba, vagy a hordóba tölthetjük. Ezek a munkák még szeptember - október hónapban történnek, de a palackozott - ban házi bort egészen az elfogyasztásig kezelni kell, ezért írok róla a novemberi hónapban. Az erjesztés a pincében történjen, mert ott állandó, alacsony hőmérséklet uralkodik. A sokliteres erjesztő palackra tegyünk egy almát, ami lassítja az erjedést a levegő korlátozásával. Hordónyílásra szintén. Erjedő musthoz csak gyertyával menjünk le, ha a földön gyertya elalszik, szellőztessünk, miután azonnal elhagytuk a pincét. A mustból zavaros murci lesz. Ebből sose igyunk. Gyomorrontást okoz. A zajos erjedés után az időjárás egyre hűvösebbé fordul és vele együtt a pince hőmérséklete is csökken, amitől a zajos erjedésből csendes erjedés lesz. Ezt az újbort ezután időnként töltsük le az alján lévő "seprűről, és most már ne tartsuk "darabban", hanem töltsük fixre teli egészen a hordó vagy palack tetejéig. Mivel így csak egy érményi felületen érintkezik levegővel az erjedés szinte teljesen leáll. Ne zárjuk le szorosa a nyílást, mert még mindig termelődő Szén-dioxid túlnyomást okozhat. A hagyma, alma, dió, stb. erre optimális. A hőmérséklet folyamatos csökkenése miatt már a csendes erjedés is leáll. Ezután akár le is zárhatjuk a hordót vagy a palackot fa illetve parafa dugóval. A bolti borok pasztörizálva vannak, ezért pont sannyival rosszabb az ízük a házi boroknál, mint a kompótoknak a nyer gyümölcsöknél.

Áprilisban a melegedő pincében a "darabban" álló

borok újra erjedni kezdenek, amitől borecetté válhatnak, vagy megpimpósodnak. Ezeket a bajokat a "fixre töltés" megakadályozza, megállítja. Végső esetbe keverjünk bele borként vagy egy víz nélküli szódaszifonon keresztül engedjünk bele légnemű szén - dioxidot. A savak minden fajtája csökkenti az erjedést. Az almabor nagyobb savtartalma miatt kevésbé barnásodik, pimpósodik. Amennyiben volt kajszicefrénk, azt még a nyáron főzzük vagy főzessük ki. A kajszi és szilva cefre is lehet magozott gyümölcsből. Így a pálinkánk nem lesz magízű amit a bennük lévő cián okoz, de egyúttal ad a pálinkának egy kis keserűmandula "smakkot".

Előző egészségesebb utóbbi érdekesebb ízű.

A szilvacefrénket is légmentesen, fóliával szorosan lefedve tároljuk a főzésig, és minél előbb főzzük, vagy főzessük ki. Akkor kell elzárni a levegőtől, ha már semmi édes leve nincs.

A fagyok előtt víztelenítsük a kerti csapot, kerti zuhanyozót, stb. A szántóföldeken minden munka időjárás függvénye. Nem célszer késlekedni a kukorica betakarításával, hanem a leggyorsabban kell elvégezni ha már a szára elszáradt, mert novemberben bejön az eső és sár. A vadak is dézsmálhatják a termést. Az őszi szántást régen december közepéig lehetett végezni. Ma már sokszor csak új év után "fagy ki az eke a földből". Mélysége átlagosan 4o cm. Nagyon üzemanyag igényes.

A LEGNAGYOBB MAGYAR

Idén van kereken 200 éve annak, hogy 1825. november 3.-án a pozsonyi országgyűlésen a magyar reformkor egyik vezéralakja gróf Széchenyi István birtokainak egyévi jövedelmét, 60 ezer forintot ajánlott fel a Magyar Tudós Társaság – a mai Tudományos Akadémia - létrehozására. Beszédjét tőle megszokott módon szerényen így kezdte:

"Nekem itt szavam nincs. Nem vagyok tagja a követek házának. De birtokos vagyok; és ha feláll oly intézet, mely a magyar nyelvet kifejtse, mely avval segítse elő honosainknak magyar neveltetését, jószágomnak egy évi jövedelmét feláldozom reá."

1825. november 3-án, az I. Ferenc által összehívott reformországgyűlés alsótáblai ülésén született meg a Magyar Tudományos Akadémia, mely a következő évtizedekben a hazai tudományosság és művészet, illetve a magyar nyelv ápolásának legjelentősebb intézménye lett. A Magyar Tudós Társaság, mely gróf Széchenyi István – egy évi jövedelmének – nagylelkű felajánlása nyomán kelhetett életre, az 1830-as esztendőben kezdte meg működését a „legnagyobb magyar" és egy másik bőkezű mecénás, Teleki József vezetésével.

A gróf fellépése meghatotta az ülés résztvevőit, példája nyomán pedig hamarosan – kisebb adományokkal – Vay Ábrahám, Andrássy György és sokan mások is csatlakoztak a kezdeményezéshez; a későbbiekben aztán az országgyűlés elnöke, József nádor további 10 000 forinttal, míg Teleki József családi könyvtárával járult hozzá az Akadémia létrehozásához. A király helyettes kitartásának köszönhetően ráadásul I. Ferenccel is sikerült elfogadtatni a Tudós Társaság tervét, így a diéta már az 1827. évi XI. törvénycikkben rendelkezhetett az intézmény megalapításáról.

Mindennek dacára az egyesület csak öt évvel Széchenyi nevezetes felajánlása után, 1830 novemberében, Pozsonyban tarthatta meg első igazgatói ülését, ahol Teleki Józsefet elnökké, Széchenyi Istvánt másodelnökké, Döbrentei Gábort pedig titkárrá nevezték ki. Ezt 1831 februárjában követte a szervezet legelső közgyűlése, amelynek intézkedései nyomán a magyar kultúra, tudomány és nyelv gazdagítására és gondozására alapított Tudós Társaság 6 osztállyal – 42 rendes és 24 tiszteleti taggal – kezdhette meg működését. Az alapító tagok között olyan szellemóriások foglaltak helyet, mint Berzsenyi Dániel, Kazinczy Ferenc, Vörösmarty Mihály, vagy Kisfaludy Sándor.

Voltak idők voltak, de sajnos elmúltak!

F R

Impresszum:
A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.
Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf
E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093
Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015